

LA GRALLA

PUBLICACIÓ

Redacció, Administració i Impremta
Josep Umbert, 30 i 32 : Telèfon 2

SETMANAL

Preu de subscripció: Trimestre, 2750 pessetes
Fora, 3 ptes. Estranger, 4 Núm. solt, 25 cènts.

C. N. T. SINDICAT UNIC D'ESPECTACLES A. I. T.

MAJESTIC

Un magnífic programa de cinema !!
Diumenge, 27 Setembre del 1936 : Tarda, de 4 a 8

Reestrena de la famosa producció de la «Ufilms», interpretada per Sybille Schmitz i W. Lieneiner,

EL ULTIMO VALS DE CHOPIN

Represa de la meravellosa producció M. G. M., per Norma Shearer, Fredric March i Leslie Howard,

LA LLAMA ETERNA

Atenció! Importantíssima estrena del film d'indiscutible actualitat

MOVIMENT REVOLUCIONARI N° 1

Projecció dels dibuixos en colors
LA CASITA DEL MOLINO i LEYENDA DE PASCUA
i la REVISTA PARAMOUNT

Amenitzarà l'espectacle una **ORQUESTRA DEL SINDICAT MUSICAL**

Nit, a les 10 :: Companyia d'E. Espinosa

BODAS DE SANGRE

Principal Cine

Un grandios programa de pel·lícules !!
Diumenge, 27 setembre del 1936 : Des de les 4 tarda

Estrena del film «Paramount» interpretat per Lionel Barrymore, Philips Holmes i Nancy Carroll,

REMORDIMIENTO

Estrena de la comèdia interpretada per Gary Cooper, George Raft, Charles Laughton i Dick Powell,

SI YO TUVIERA UN MILLON

Atenció! : Atenció! : Atenció!
Estrena del reportatge d'actualitat

MOVIMENT REVOLUCIONARI N° 1

Projecció del film de «Popeye»
ME ALEGRA DE VERLE BUENO
i del **NOTICIARI FOX**

Amenitzarà aquest monumental programa de pel·lícules una **ORQUESTRA DEL SINDICAT MUSICAL** d'aquesta ciutat, composta de set professors.

ROBES IMMILLORABLES?

Artur Vilardebò
DENTISTA

Visita, tots els dies

Clavé, 30 : Telèf. 60
GRANOLLERS

femina

Clavé, 36

Telèfon 288

M. Lassús i Pecanins
ARQUITECTE

Pi i Margall, 25 i 27 el. 230

Granollers

Marian Puig

Plaça d'Angel Guimerà, 8 : Telèfon 26

GRANOLLERS

Pintures i Esmalts
Productes Químics
Queviures - Ultramarins

AUTOS DE LLOGUER

El millor servei de taxis

35 cts. klm.

Servei de dia i de nit

Viatges a Mollet, a
Sant Celoni i a Vic
tots els dies de mercat

SOLUCIÓ CASES

Enforteix els ossos i obre la gana

Indispensable a les dones
embarassades i a les que
crien. Molt útil per al crei-
xement de les criatures.

Preu: 2'70 pessetes

De venda a les farmàcies

Preparat a la farmàcia J. PUCHADES
Plaça de la Llana, 11 — Barcelona

QUINZENA BLANCA

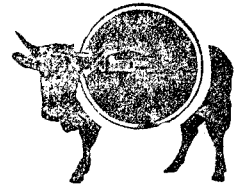
femina

Clavé, 36 : Telèfon 288

Marinette

Sucursal a Granollers:
Carrer d'Anselm Clavé, 17

Productes Lactis

Cacau amb llet

YOGHOURT

natural

YOGHOURT

dolç

Mitjos YOGHOURTS

per a nens

ADOBOS QUÍMICS

FARINES : CEREALS : SEGONS : AVELLANES
PINYONS : AMETLLES

FABRICA D'ESCLOFOLLAR AVELLANES

Guano Vallesà

MARCA DE

FABRICA

Lluís Serra i Guàrdia

Abastiment Públic d'AIGUES POTABLES de la ciutat
Fabricació del famós Pinso MONTSERRAT
per a vaques lleteres

Despatx central: Ricoma, 79 i 81 - GRANOLLERS (Sucursal a Les Franqueses)

Dr. Bernat i Carreras

Metge Director de la Clínica Mental
"Torre Campderà", de Lloret de Mar

A GRANOLLERS

Visita els Dijous, de 9 a 11
Plaça Maluquer i Salvador, 26

A BARCELONA

Visita: Divendres, de 4 a 7 tarda
Pcº Latamendi, 3º1º : Tel. 21234

ANTONI VIDAL

Espanya, 23 : Granollers

Gravats al LINOLEUM
per a les impremtes

Dibuix de propaganda

Marques de fàbrica
Cartells i Cromos

ANY XVI

LA GRALLA

PUBLICACIÓ SETMANAL

NUM. 764

Granollers atén la consigna: "Abans que tot cal guanyar la guerra"

Les milícies del Vallès ja han entrat en foc al front d'Osca.

El nostre poble ha donat robes d'hivern i abrics per a les milícies que són a la defensa de la llibertat.

Cal acabar la guerra!!

Tot Catalunya, com tot Espanya, avui no té sinó una obsessió: Guanyar la guerra, acabar la guerra. I guanyar la guerra com més aviat sigui possible, ja que la seva perllongació és la metxa encesa que pot fer arborar el polvorí internacional.

El nostre poble viu també pres d'aquesta obsessió. Primer que tot, cal acabar la guerra. I envia una forta columna al front d'Aragó. Una columna ben equipada i ben proveïda. Envia una columna a les terres d'Aragó i estableix contacte directe amb el comandament de les milícies del Vallès Oriental i es desvia perquè no manqui res del més necessari als qui generosament són a combatre el feixisme als qui ho han deixat tot: família, afectes, la llar, el treball...

El nostre poble vibra al compàs de tot Catalunya i de tot Espanya. Granollers vol ocupar el seu lloc en aquesta èpica epopeia i envia la flor de la seva joventut a combatre la bèstia negra del feixisme.

Cal mantenir aquest esperit i que tothom a la reraguarda sàpiga que vivim en guerra; que som nosaltres, tots, els que hem de fer la guerra. Cal que sigui tothom que la sentí aquesta obsessió de la guerra, els que avui estan engrescats amb la revolució i per ells ja som a la terra de Xauxa, com aquells a qui el nom sols de la revolució els espaordeix. La guerra l'han de viure els *profiteurs* i els il·lusos que només veuen augments de jornals i disminució d'hores de treball i aquests que inconscientment encara «tot això no ho veuen prou clar».

El poble de Granollers, no en dubtem gens, sabrà fer-se digne de les hores de prova que vivim. I, per l'esforç de tots, el nom de la ciutat anirà lligat amb les llaçades vermelles tenyides amb la sang dels combatents en aquesta gesta d'heroisme i sacrifici del poble català i del poble espanyol del qual neixerà una nova societat que ha d'admirar els homes de la terra.

Nosaltres, que d'ençà del 18 de juliol vivim amb tota l'intensitat de nostra vida aquesta lluita cruenta que s'inicià i es va vèncer als carrers de Barcelona, volem contribuir en la mesura de les nostres possibilitats a fer viure la guerra a tothom de Granollers.

Cal vèncer el feixisme! Cal guanyar la guerra! Cal esvaïr el pesombre de la guerra! Que tothom es capaciti d'aquesta necessitat i que cada ú compleixi aquesta consigna.

Amb la columna del Vallès Oriental, al front d'Aragó

Impressions d'un viatge a la línia de foc davant d'Osca

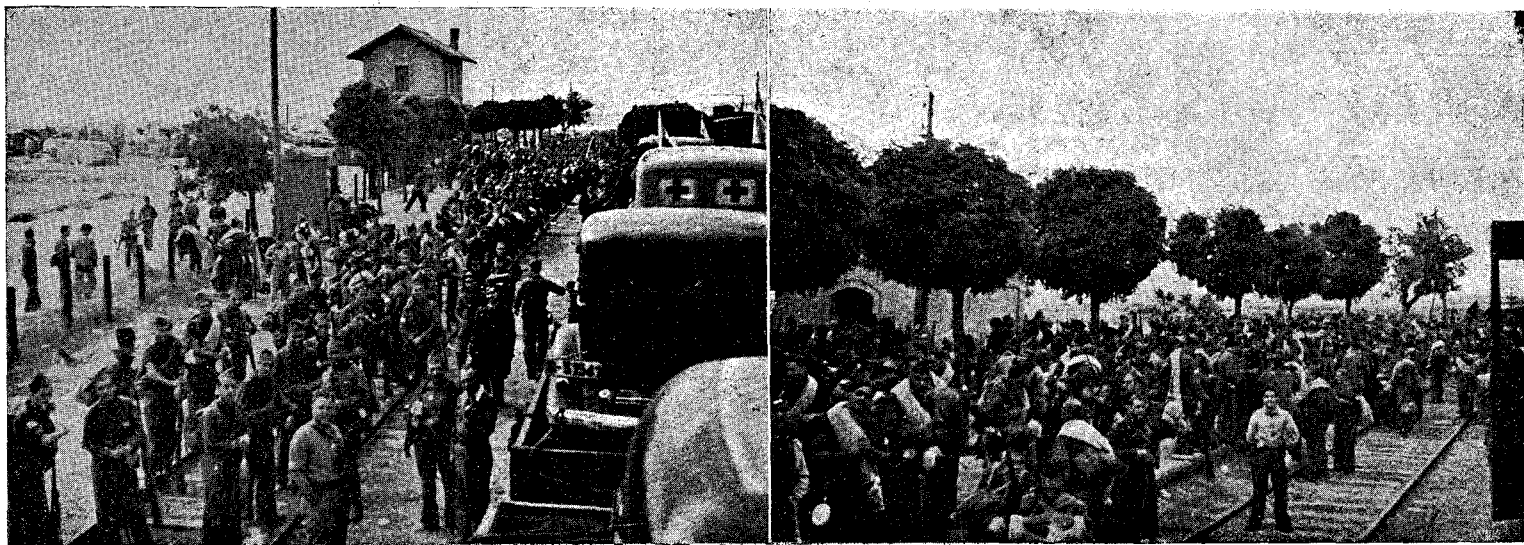
Es dijous. Ja som al front! Ja som a Aragó! El tren ens ha portat a Tardienta i de Tardienta a Vicién.

Vicién és un poblet petit d'aprop d'Osca. Es tan aprop d'Osca, aquest poblet, que la ciutat pirenenca d'Aragó es veu magníficament i hom no comprèn com, tenint-la tan a la mà i amb tanta de gent que som de Catalunya, encara no sigui per als lleials. Només hi trobem una explicació: l'avarícia, l'afany d'estalviar vides humanes. Noble avarícia que els militarots sublevats mai no l'han sentida.

Pel camí que hem fet, la gent d'Aragó saludava el pas dels catalans amb l'esperança de la victòria, visible en tots els esguards. A les eres de Vicién es treballa en les tasques del batre, talment com si la guerra fos lluny, molt lluny... Tres màquines elèctriques van engolint les garberes fetes de dies ha, i apilen el gra i en destrien la palla.

Aquí diríeu que ningú no tem la guerra. A la plaça de Vicién —una plaça bastant espaiosa pel que és el poble, —hi ha vells i dones i criatures. Hi ha també mosques, moltes mosques; unes mosques que no respecten ni les milícies i que us claven cada fiblada!... Davant del que era l'església, hi ha uns pedriços que mig tanquen una placeta. D'aquests pedriços, els nostres n'han fet el seu escriptori. Aquest matí, tothom té feina a escriure a la família i als amics l'arribada al front. A la mateixa plaça hi ha la casa del Comitè i la de Correus. A la casa millor del poble, la casa d'un cacic que qui sap on és, hi ha l'hospital.

En baixar del tren, un milicià ens ha contat que ahir els nostres avions en tombaren un de l'enemic i abans d'ahir altres

Dos aspectes de l'arribada de la Columna a Vicién.

Fots. Pericas

tres més. La versió, que primerament ens semblava massa optimista, ens l'han confirmada tots quants amb qui hem parlat: uns vailets, uns jaïos, uns milicians que ja semblen del poble... També ens han dit que els ocellots negres cada dia vénen dues o tres vegades damunt de Vicién; però pel que és veu no inspiren cap temor.

Amb els prismàtics hem vist Osca talment a tocar. Estem a quatre o cinc quilòmetres només, en línia recta. Tantost a Monte Aragón — una mena de Montjuïc d'Osca — hi onegí la bandera de la llibertat, Osca serà envaïda pels nostres milicians. Metrestant, aquí, tan a la vora de la línia de foc, la vida es desenvolupa plàcidament i veiem la gent com va i torna del camp i com uns rajolers pasten el fang i arrengheren les teules a les eres, mentre esguarden, mig recelosos, uns avions que vénen i que, per sort, són dels nostres.

Si no fos que veiem tant milicians, no ho veuríem que estem a tocar de la ratlla de foc. De la guerra, no n'hem vist sinó uns vagons cremats, que eren traslladats de Tardienta, i els nostres avions, «Ales roges», que ja hem saludat en passar per Sarinyena i per Tardienta, els quals hem revist a migdia i cap al tard.

Hem fet un dinar de campanya. Arredossats al forn de rajoleria, hem menjat unes patates «a l'andalusa» que les hem trobat riquíssimes. Aquestes patates ens han recordat l'arròs «a la milanesa» i a aquelles que, segons diuen en la vella sarçuela, es mengen «acompañás unas de otras». Però nosaltres en diem patates a l'andalusa i no a la milanesa, a honor del cuiner, que és andalús, un andalús que s'anomena Carles González i és practicant de farmàcia, qui a Pedralbes sol·licità afegir-se a la columna i s'ha destapat com un excel·lent «chef».

En havent dinat al campament es fa música. Sona una gramola desafinada i uns minyons fan veure que toquen una guitarra. Si el cuiner, que ja sabem que és andalús, no la toca millor... Nosaltres tornem al poble i ens trobem amb un amic,

més ben dit, amb l'Amic, col·laborador de LA GRALLA, que és com si diéssim en Valeri Mas. Delegat de Proveïments, ens porta noves optimistes de tots els sectors del front.

Cap al tard, hem fet una descoberta: Quatre noies que han vingut de Barcelona amb el nostre tren, que volen afegir-se a la columna. Nosaltres hem votat perquè es quedin i ajudin el *maître d'hotel* que tenim els de Sanitat i la Creu Vermella. Després de *cabildeo*s i raonaments en pro i en contra, val el nostre vot i les quatre milicianes es queden. El servei domèstic és assegurat.

S'ha fet fosc. Sopem. Sopem a la llum de les estrelles; aquesta llum que té tanta anomenada d'ençà que es fa el *Tenorio*. I cuitem a retirar-nos cada ú a les seves habitacions particulars. Nosaltres, en Pere Iglésies i aquest milicià novell de cabells blancs, ens acomodem al nostre estatge, que és l'auto amb el qual hem fet el viatge des de Granollers amb el noi Penedès, tot just ara acabat de casar, com en Viaplana i tants i tants... En anar a abaixar les cortines, som advertits per un sentinella que, si sentim trets, no ens esverem. En efecte, més tard (aquí no sabem mai l'hora que és) hem sentit els primers trets. A

punta de dia hem vist com cavaven unes fosses. S'havia fet justícia a uns espies.

Divendres. Es divendres i està núvol. Mal dia. Anem al poble i a rentar-nos a la font. La font és als afores del poble. Es el més notable del poble. Nosaltres la declarariem monument nacional. Tothom en va i en vé tot el dia. Pel camí trobem mig Granollers.

Tornant de la font ens desdejunem amb cafè calent... A la cuina saludem una milicià de casa: Maria Martínez, qui en marxar el tren de Barcelona no volgué deixar el seu company, l'amic Josep Farrés, i amb ell ha vingut al front. Saludem en ella la dona catalana, honesta i ardida, i amb un gran cor, que sent, com els seus germans, tota la responsabilitat d'aquesta hora i ho deixa tot, el fill, la casa, el benestar, per a lluitar contra els enemics del poble.

A fora plou. I allà, a Osca, es combat de ferm avui. Se sent el retronir del canó, l'espetec dels fusells i el teclejar de les metralladores.

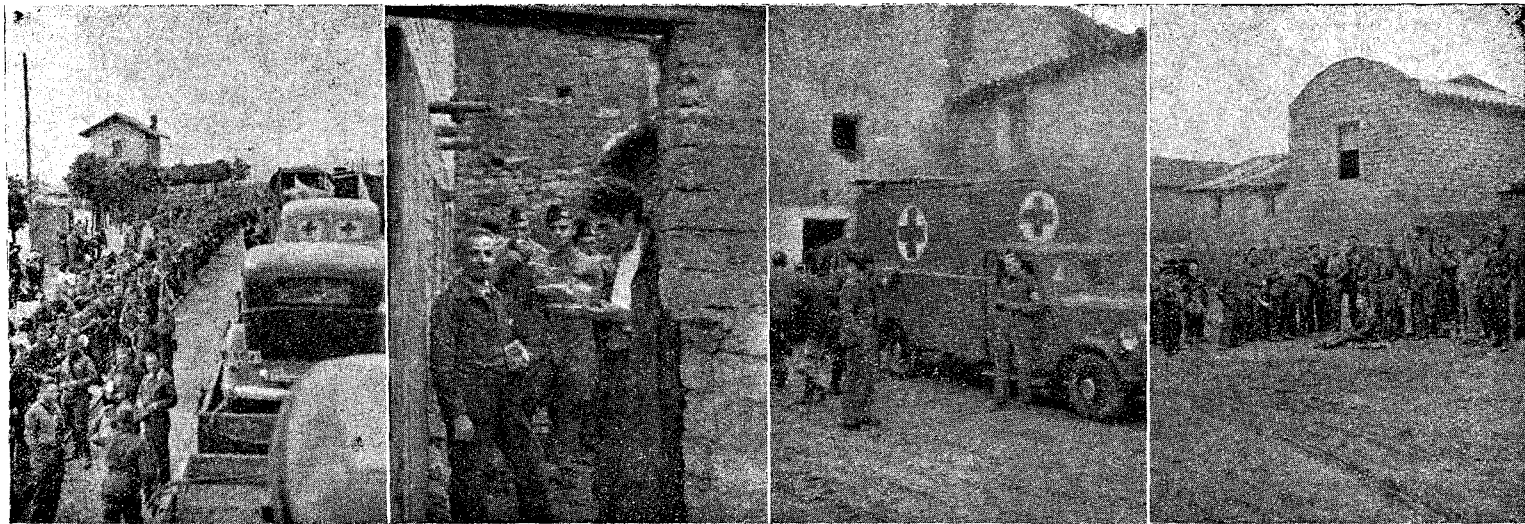
La pluja, aquest matí, sembla no tenir malícia. Però l'horitzó es va tancant i la pluja augmenta.

El company Escrits es mor de mal de queixal i ha de sofrir una extracció que ell

L'estació del Nord, en sortir de Barcelona la columna del Vallès Oriental vers al front d'Aragó.

Fot. Servós

Camí de l'estació al poble de Vicién.

Els companys Iglésies i Garrell es desdejunen.

L'ambulància de la Creu Vermella a la plaça.

Milicians del Vallès que reposen.

suporta millor que els que ho presenciem. A nosaltres ens haurien hagut de portar a l'hospital.

Els caps de centúria i els caps de grup van i vénen adelerats disposant on s'ha d'allotjar la gent i en què consistirà el menú del dinar. A tots els preocupa que ningú no li falti res. En Mayordomo — quin gran cor aquest xicot! — no reposa un instant per a atendre tothom i procurar la millor organització possible. Diem que tots els companys l'ajuden a la tasca, que, creieu-ho, no és gens fàcil.

El dinar d'avui significa un gran avenç. Avui, després de l'entremès, hem menjat patates. Però no a l'andalusa, sinó amb conill. Les hem trobades tan bones o més que les d'ahir. I molts han repetit.

A fora segueix plovent. Els carrers, no massa ben esfaltats, no conviden pas a passejar-nos. Altrament, al poble no hi ha hostal, ni cafè, ni tabernes. Fem sobretaula al dispensari amb els companys metges i alguns minyons de Sanitat. Però la tarda és llarga i la pluja no cessa un sol instant. Fanguejant i guardant-nos tot el que ens és possible de mullar-nos, anem i venim

del nostre mirador, des d'on veiem Ossa i on ens arriba més clara la remor del front de combat que, com la pluja, tampoc no cessa un sol instant. Després ens fiquem a casa — o al cotxe que requisàrem en sortir de Barcelona, — i fem sessió de lectura. Esgotat el diari — la Soli, que arriba a migdia — entaulem conversa amb uns veïns. El noi gran de la casa coneix Granollers. «Es més gran i més bonic que Ossa», ens diu. I aclareix que hi treballà uns mesos de picapedrer. Aquella tarda, llavors tot just fa uns moments, han enterrat un noi d'aquella casa, un noi de pocs anys, malaltís ja de naixença. La nova ens sorprèn i ens aclapara. Davant mateix de la casa, a tocar de l'estret portal, no ens havíem adonat de res. La nostra conversa amb aquella bona gent ens suggereix la idea que amb els milicians cal que vagin a Aragó molts mestres i homes que sàpiguen infiltrar les noves idees de la revolució en els cervells de tanta de gent submissa a la qual se li fa difícil de comprendre l'enorme lluita que té per teatre els seus camps mateixos i les seves pròpies cases. Són tan necessaris aquests equips sembradors d'ideals, com els equips sanitaris i d'obrers que

transformin i netegin aquests pobles, embrutits pels caciquisme més vil i oprobios, del qual a Catalunya sols en tenim una idea vage.

En fer-se fosc, som advertits que cal sopar depressa, ja que a les set tenim d'ésser a joc i a les vuit no pot córrer una ànima pels carrers del poble. Atenem la consigna: sopem i ens tanquem al nostre allotjament, al cotxe, que ja no és a la rajoleria, sinó a una plaça irregular que hi ha a l'entrada del poble.

De dins estant del cotxe oïm com es combat a Ossa. La nit és llòbrega. Plou. Plou més que tot el dia. Pels carrers no hi corre ningú sinó les patrulles de milicians que es van repetint la consigna. De vegades passa un auto rabent i els seu pas és anunciat a llarga distància per la claror enlluernadora dels seus fanals. Les ratxades de claror es succeeixen tota la nit i jota la nit veiem aquells homes que amb el fusell al braç vetllen el nostre son sota la pluja que els deu calar fins els ossos. Nosaltres ho confessem, aquesta nit que hem passat sols, tot sols amb l'Iglésies, a la plaça de Vicién, és una de les impressions més fortes que hem sentit en la nostra vida. La nostra

D'esquerra a dreta: El camí de l'estació de Vicién. — Les milicianes de la columna. — En Serres i en Ter.

Fot. Pericas

Dos aspectes de la font de Vicién i la plaça d'aquest poblet d'Aragó.

Fot. Pericas

casa tanmateix era massa «ventilada». Més, *c'est la guerre!*

* * *

Dissabte. Plou també, com va ploure tot ahir. Els carrers de Vicién són un fangueig relliscós. En tots hi ha reguerots, que no són d'aigua precisament. La pluja arrossega el que hi ha als patis i als corrals i la pudor del femer és tan forta, que ens obsesiona. A Osca segueix el combat, que ha durat tota la nit. I els nostres milicians del Vallès Oriental, que no sabíem si es quedarien a Vicién, adquireixen la certesa que ben aviat entraran en foc amb l'enemic. Veiem els caps de grup amb els estris de cuina arribats el vespre abans que En Sabre va córrer a buscar a Granollers.

El company Pericas, cap de la columna ens avisa que, si volem anar-nos-en, a les deu marxarà el camió que arribà el vespre abans de Granollers amb queviures i estris de cuina. Fem reunió amb l'Iglésies i decidim marxar.

De seguida corre la veu i a l'entorn nostre es reuneix mitja columna. Tothom ens fa encàrrecs. Uns, tornen els diners que tenen, perquè tampoc no els serveixen de res. Altres ens fan encàrrecs de robes d'abric. No podem donar l'abast a tants encàrrecs. Sort que ningú no ho sabia fins ara, que marxàvem!

Regraciem als amics Pujol, Merino, Lledós i Aspiazú, i a tots, les atencions que han tingut amb nosaltres. Saludem les noies milicianes a les qui demanem els noms per a inserir-los a LA GRALLA. S'anomenen així: Anita Emo, Emília López, Abundia Santodomingo i Natividad Rodríguez. No n'hi ha cap de catalana, però totes senten com nosaltres la causa de la llibertat i lluiten al costat dels catalans. Aquestes noies, ara que les hem vist d'aprop, hem de dir que mereixen la nostra admiració. Fins ara, quan veiem milicianes, somrèiem

amb una punta de malícia i, per què no dir-ho?, ens semblava que se'ls havia de privar d'anar al front. Ara hem de dir ben alt que aquestes noies fan un gran servei. Netegen, cuinen, cusen, fan d'es carràs... I ho fan amb una voluntat que us admira. Salut, bones germanes!...

A les deu arrenca l'auto. L'auto, l'auto... Volem dir un autocamió de transports. Plou encara, com tot el matí, com tota la nit, com tot el dia abans.

La darrera salutació de tots és aquesta: Envieu-nos LA GRALLA!... Sobretot, envieu-nos LA GRALLA!... Estrenyem cent mans amigues, l'últim de tots En Cumella-Saludem i ens ajeiem damunt d'uns matalassos i coixins i ens arrecerem sota la lona que cobreix el vehicle. Salut, i a reveure!

Ens aturem a Alcubierre. Alcubierre és una vila més important, on hem dinat. Uns homes que hi ha a la plaça ens diuen que a la nit oïren el combat d'Osca. A Alcubierre hi ha un hospital molt ben muntat. Passem per davant d'una escola on un milicià fa de mestre. Visitem l'església en runes... En Serres i En Ter es poleixen en una barberia decorada amb tota mena de cartells i cartrons de calendari. Dinem a casa uns parents del xofer. El xofer—un senyor xofer—és Cezósimo. Un aragonès d'Alcubierre que mena el camió a cent per hora i no topa amb els arbres, Saludem uns familiars de l'Espanol de Granollers. Una germana del vell factor i una cunyada i unes nebodes... Prenem cafè a Serinyena. Fem la cervesa a Lleida, A Lleida només veiem banderes vermelles. És el feude del socialisme marxista. A Cervera domina la F. A. I. i la C. N. T.. Les banderes són negres i vermelles.

A Cervera torna a ploure. I trona i llampegua fins que som a casa. Però el nostre camió corre més que la tempesta i, llevat d'algun petit ruixat, la pluja no ens a

trapa fins a Ripollet.

Quan baixem del camió davant de la casa del Comitè, ens palpem i veiem que tanmateix som vius i que acabem de viure una impressionant pel·lícula. Només mancava aquest viatge a 120 per hora!

Notes finals

A l'estació de Manresa, quan hi passàrem la nit de dimecres, els expedicionaris de Granollers fórem obsequiats amb gasoses. I una noia gentil va demanar qui era el cap de la columna. «El company» — va dir un, senyalant En Company. — I la noia, decidida, li feu un petó en nom de les noies de Manresa. En Company, amable com ell sol, va apressar-se a fer un petó a l'eixerida minyona. «De parte de los milicianos del Vallès a las chicas de Manresa». Nosaltres, si haguéssim gosat, hauríem demanat si hi havia res per a la Premsa, però consideràrem que estem massa deslluïts.

— A Vicién no veïrem dones i sobretot dones joves i noies fins divendres a la tarda. Ens varen dir que quan saben que vénen els «rojos» encara s'amaguen.

— En acomiadar-nos d'En Faig, ens repeteix: «Ja podeu dir des de LA GRALLA que En Faig no s'afaitarà la barba fins que els milicians de Granollers haurem entrat a Osca».

AMADOR GARRELL

La vida de campanya a Vicién.

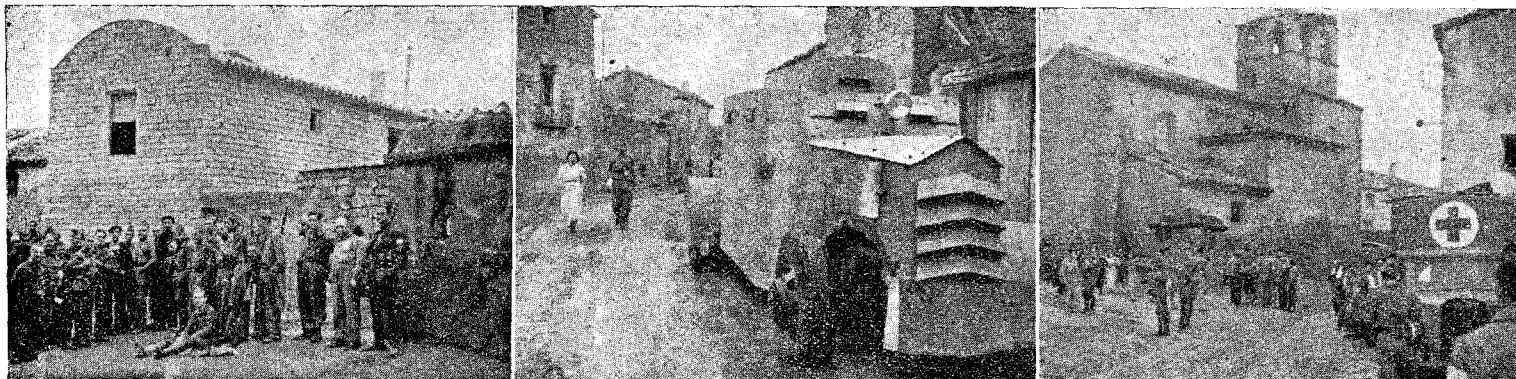
Fot. Merino

L'aliment n.º 1: Cacaolat

MANANTIAL DE VITAMINES

Cacaolat
NUDREIX MOLT
COSTA POC

ALIMENT EXQUISIT

Tres aspectes de Vicién, lloc de destí de la Columna del Vallès Oriental.

Fot. Pericas

La columna Vallès Oriental

En mig d'aquestes hores sublimes que vivim, en mig d'aquesta lluita sagnant contra la grapa esferèdora del feixisme que traïdorament ens amenaça, ha sorgit el crit unànim i serè del poble granollerí contestant al del proletariat espanyol que ardidament s'aixeca per combatre a sang i a foc el terrible enemic que s'interposa enfront de la humanitat entera.

Es per això que l'obrer granollerí, cansat de la punyent esclavitud a que ha sotmès durant la seva vida; cansat una i mil voltes del seu viure miserios; cansat de les indignes humiliacions de que sempre ha estat objecte per part del capitalisme opulent; cansat de's enganys i facècies del clericalisme indecent, i cansat encara de l'imperi reaccionari, s'ha llançat heroïcament a defensar amb dignitat els drets sagrats de l'home lliure que tot un passat d'ignominies li negà sempre.

Veieu ací les causes de la formació de la columna del «Vallès Oriental».

Dona granollerina, home granollerí: En trobaríeu d'altres de més justificades? No us batega intensament el cor en oir el mot de llibertat? No us diu res la vostra llar gelada? No us diuen res els vostres fills mancats de l'aliment per a no drir-los corporalment i mancats de la verdadera escola redemptora per a alimentar los espiritualment? No sentiu sublevar se la sang en vostres venes davant l'oprobri del burgès inculte que s'ha enriquit a costa del vostre honorat treball? No us diuen res aquests infants empresonats a l'hospic? I aquests vells reclosos en els asils que la falsa caritat catòlica fundà amb refinada hipocresia per a enganyar l'obrer que en ses velleses es veu mancat de l'empar material necessari i que amb tota una vida de privacions i de misèries no ha pogut assolir?

Per a esborrar tanta infàmia ha sortit vers el front la columna «Vallès Oriental» que, juntament amb les altres, ens haurà de portar el llorer de la victòria.

Una de les columnes millor equipades i organitzades que han sortit de Catalunya és aquesta del Vallès. Ultra portar un excel·lent equip per cada milícia, no hi

manca la secció motorista, material bèl·lic i equip sanitari amb dos metges, Creu Vermella, barber, etc. Al seu pas pels carrers i passeigs de Barcelona ha estat objecte de merescudes lloances i l'admiració de tots quants l'han poguda esguardar i els milicians han estat constantment victorejats per la multitud que amb joia infinita els acudia a acomiadar.

No volem pas envanir-nos en repetir que la nostra columna ha causat admiració; és sols que així s'ha pogut constatar una vegada més que la nostra població és una de les capdavanteres en l'obra de la revolució social.

L'element obrer de Granollers ha treballat i treballa de ferm perquè pugui arribar-se a la completa realització dels ideals que ens empenyen de fort vers aquesta lluita de classes.

Les nostres dones actualment també donen mostra d'una activitat digna d'elogi. També elles formen la seva columna. Serà una columna que des de la rearguarda col·laborarà i contribuirà a que els companys que lluiten al front no els manquin els útils necessaris per a continuar la lluita vibrant contra el feixisme.

Treballem tots! Treballem, dones! Lluiteu amb les vostres armes! No us cal pas anar al front! Aneu a la fàbrica, el taller o a la vostra casa, i treballem per evitar la humitat i el fred dels nostres, i la lluita vostra serà tant o més ennoblidora. Si sentiu intens amor per la nostra causa, formeu el «Grup Femení Antifeixista» ben potent, i serà el vostre front on rebreu les ordres de combat. Penseu que els nostres companys tenen posada tota la seva confiança en aquestes dones que fins els últims moments els han enfortit i encoratjat. Continuen la vostra obra. Penseu que l'hivern s'atarça

i les milícies necessitaran més que mai el vostre ajut. Responen com una sola dona al crit que el proletariat us adreça. També vosaltres haveu de portar a terme la verdadera revolució. La vostra cooperació en aquests moments difícils es fa imprescindible. Hem de posar tot el nostre esforç per anihilar per a sempre més els criminals intents d'aquests éssers repugnants que defensen desesperadament el seu viure de riqueses i privilegis sense comptar gens ni mica en la vida d'esclavitud, de privacions i de sofriments del proletariat espanyol.

Heroic company que lluites al front: Pensa que és preferible morir per ésser lliure, que viure per ésser esclau!

Dona granollerina: Recordat de la marxa apoteòsica de la columna del Vallès Oriental. Acompanya amb el cor i el pensament els teus companys mentre poses les teves activitats al seu servei.

Visca la columna del Vallès Oriental!

AMÉLIA ALLIJAS

«Cal edificar la nova Espanya, i no podem prescindir de cap revolucionari que tingui idees sanes. Per això C. N. T. no rebutja els republicans, perquè estima que dintre ells hi ha gent de capacitat que pot aportar iniciatives utilitzables. Demanem que sigui canviat el sistema polític perquè hi hagi una acció comuna en les forces de l'avantguarda i de rearguarda. No volem acabar amb la República, sinó fer-ne un instrument útil, i en aquestes condicions entrem per la porta de la política per arribar als Ministeris i recollir les responsabilitats de la desfeta o els fruits de la victòria»

(Gallego Crespo, de la Confederació Regional del Centre, de la C. N. T.)

La vida de campanya a Vicién.

Fot. Merino

LLETRES DEL FRONT

(Del nostre corresponçal especial Andreu Fusté)

Andreu Fuster, el bon amic que ho ha deixat tot per a anar a combatre el feixisme en el seu reducte d'Aragó, periòdicament escriurà aquestes Lletres del front per als llegidors de LA GRALLA.

No dubtem que seran llegides amb avidesa i que l'esforç del volgut company mereixerà l'estima de tothom com ell ja sap que té la nostra més sincera i cordial.

Saludo als companys Amador Garrell, Pere Iglésies i altres que tornen avui a Granollers. Entre ells En Serres i En Ter.

Estem a Vicién. Avui hem tet guàrdia al campament amb el meu grup, del qual en formen part els companys Patrici Valls, Miquel Saborit, Josep Aranda, Ramon Viaplana, Sebastià Taradell, Francesc Llobet, Pere Jou, Josep M. Flaquer, Joan Aimeric Josep Ferrés i la seva companya Maria Martínez, qui demostra un coratge poc corrent en les dones. És una companya digna de figurar com a miliciana a la nostra columna. En aquest grup, repeteixo, avui hi ha gran barrila perquè sembla que atacarem Osca. Prendre Osca és l'obsessió de la Columna del Vallès Oriental.

El company Faig, cap de la nostra centúria, ens diu que ens preparem per a sortir. Ell, que encara està quelcom malament del peu, hauria de quedar-se a l'Hospital a reposar uns dies, però no hi ha manera de fer-lo desistir de marxar amb nosaltres.

La segona i quarta centúries, tenen més sort que nosaltres i surten aquesta mateixa nit, 20 de Setembre.

La segona centúria, que va al comandament del company Escrits, ha entrat ja en foc, fent un desplegament de guerrilles formidable que ha fet sensació al front i ha fet retrocedir als feixistes, guanyant algunes posicions.

La quarta centúria, al comandament del company Calverons, ha sortit a reforçar les posicions del grup internacional. com-

post d'uns centenars d'italians antifeixistes, cecidits i valents fits el màxim.

Dia 21 de Setembre:

Avui sortim, nosaltres, la Tercera Centúria, sota el comandament del company Faig. Som en un Castell prop d'Osca i entre el front d'Almudèvar. Aquí ja és a les primeres avançades. Avui ens han portat 30 feixistes presoners. L'aviació passa amb freqüència aprop de nosaltres. No distingim ben bé si són Alef Roges o si són enemics i per això prenem les precaucions del cas.

Abans de sortir de Vicién, a la plaça, hi va haver uns combats de boxa a càrrec de diferents boxadors; feren un bon paper els companys Penoi II i Aranda petit.

A Vicién s'han quedat encara la primera Centúria, que comana el company Mayordomo. De totes maneres, creiem que vindran aviat al nostre front o a un altre.

Per ara no hi ha novetats en la nostra columna. Tots estem bé. El caire general de totes les forces del front Osca-Almudèvar, és immillorable. Tot fa preveure l'indiscutible triomf de les forces catalanes a l'Aragó.

Amb el company Saborit (Tanu) hem fet una entrevista —no ens estem de res— a una velleta de Vicién, abans de sortir d'aquell poble.

Ens ha dit que els feixistes, en arribar a Vicién, obligaven els joves a seguir-los i anar a lluitar al costat seu. Els companys de Vicién marxaren a les muntanyes, es sent perseguits. En entrar-hi les nostres forces, tornaren al poble.

Enj diu la velleta que a aquell poble no hi ha hagut mai ni cinema, ni ball, ni cap mena de divertiment. No coneixen què és la ràdio.

Diu que avui mengen bé. El menjar els el subministra el Comitè del poble. Abans, estrenar unes espadenyas era senyal de festa. Els homes guanyaven dues

pessetes cada dia. La única cosa que els preocupa són els «voladeros», com en diu la velleta dels avions. Ella, catòlica, diu que mai no hauria cregut veure capellans amb una pistola a cada mà. Sentim el roncar d'uns «voladeros» i la velleta s'esvera i l'he d'ajudar a amagar-se. Però no hi ha perill. Són els nostres. Alef Roges són els amos de l'Aragó.

Més tard, un camperol vé a la pallissa on dormiem el nostre grup i ens demana permís per a treure un carnet de la C. N. T. que tenia amagat entre les bigues del sostre. Si li haguessin trobat els feixistes, era la seva sentència de mort i la de la seva família.

Avui, aquest matí, dia 22, estem instal·lats en un gran magatzem on hi ha milers i milers de tones de blat que els brètols reaccionaris acaparaven per a fer augmentar els preus. Molt aprop tenim Osca. Molts de la nostra columna són més enllà del cementiri d'aquella ciutat. Aquests són els companys de la Centúria Escrits.

Nosaltres esperem que el company Faig, obeïnt ordres del comandament d'aquest front, ens doni l'ordre d'avançar.

Per la setmana entrant, i en el successiu, procuraré posar-me en contacte amb el company Pericas, cap de la nostra columna, a fi de poder informar els lectors de LA GRALLA d'una manera concreta de l'actuació de la nostra columna, que ja comença a lluitar en diferents fronts i que, com sigui que potser avui mateix la nostra Centúria atacarem un sector determinat, només podria informar de la nostra actuació.

Només cal remarcar una cosa i és l'esperit de lluita de tots els companys.

Si hi ha «raons», és només per les ganes d'entrar en foc que tots tenim. La Segona Centúria ha estat més de sort. Avui podria ésser que nosaltres... Ho desitgem.

ANDREU FUSTER

Front d'Osca, Castell de St. Joan.
Setembre del 1936.

ORGANDÍS?...

femina

Clavé, 36 : Telèfon 288

ORGANDÍS?

femina

Clavé, 36 : Telèfon 288

INTERVIU

Un milicià granollerí ex-rebel

dóna detalls interessants de la seva fugida d'Osca i de la lluita en aquell sector del front d'Aragó.

El meu company Roca m'ha citat per entre-
vistar-me amb Andreu Oliveras.

Andreu Oliveras, conegut pel noi de can Granota, és un xicot milicià que va escapar-se de les columnes rebels d'Osca i va passar a les lleals, a la Columna Durruti. Primerament havia fet el servei a Saragossa, però com que abans d'esclatar la revolta els feixistes donaven una mica de bel·ligerància als seus subordinats, va demanar que el traslladessin a Osca, d'on darrerament ha pogut escapar.

Oliveras és un xicot senzill i simpàtic, que explica les coses sense parar; però en Roca, coneixedor de les meves intencions, va saber-lo preparar. Es a dir, que som dos a entreviuar. Això, és motiu perquè el nostre interlocutor tingui més feina a contestar, perquè quan no sóc jo és l'altre qui pregunta.

Oliveras és valent d'ell mateix. Des de petit sempre li ha agradat tenir una escopeta. És aficionat a la cacera i no feia cap mal paper en les barraques de tir que vénen per la Festa Major. Allà on apunta, tret segur...

—No creieu que sigui jo sol el que m'he escapat, — diu, per començar. — En el sector d'Osca, on era, almenys ja ho han fet 300 homes. Tothom comença a fer-se càrrec de la situació i, qui més qui menys, busca una sortida. Entre els deu que varen fugir amb mi, hi havia vuit catalans, un basc i un aragonès. Vol molta precaució, això sí, però amb voluntat són molts els que cada dia fugen. Quan ens vàrem escapar jo estava fent guàrdia. Era el dissabte, dia 4 ó 5, no ho recordo exactament. Els meus companys, quan varen tenir la sortida, varen fer-me un xiulet i tan prompte els rebels notaren la manca de guàrdia, des del castell Monte Aragón varen treure dues ametralladores per si podien aturar la nostra fugida; però la nostra voluntat era més ferma que les bales...

—...?

—M'he trobat amb tot. Ara ja sé el que és una guerra i, per comble, estava en el batalló n.º 20, la majoria catalans, que està castigat encara per haver-se negat al fusellament dels capitans Galàn i García Hernández. Compieu, doncs!... A la més petita, i pel sol fet d'ésser català, ja havieu rebut. Una vegada vaig atrevir-me a dur un ferit durant quatre quilòmetres — un pobre xicot que només feia que demanar-me aigua durant el camí — Doncs, bé, varen fer-me comparèixer davant del comandant, i després d'un diàleg una mica agressiu, m'obligaren a treure'm el corret-

jam i em castigaren a fer trinxeres i a tallar arbres.

—...?

—La teca? Ja us asseguro que no us hi engreixaríeu. Una llauna de vuit sardines per tres, i un tros de pa bastant sec, també per tres. He estat dos dies i mig sense menjar; només bevent. La lluita et fa perdre la gana. El primer combat que vaig prendre part, va durar des de les set del matí a dos quarts d'una de la nit; això sí, sense menjar res. En tres setmanes d'ésser allí vaig perdre nou quilos. El menjar no compta; almenys per ells. La majoria dels dies passàvem des de les dues de la nit a les sis de l'endemà, amb ranxo fred. I si volfem comprar sardines i pa ens costava tres pessetes!...

—...?

—No és gran, no! Osca és una població més petita que Granollers. Deu tenir uns 14 mil habitants. De l'exèrcit hi havia uns 2.000 barrejats amb gent carlina i de falange que es disfressaven d'oficials per a desorientar-nos. Tenien material de Saragossa i de Jaca, però la nostra aviació els apallissa molt. Darrerament, van destruir-los el dipòsit on guardaven 2 canons antiaeris, dos del 15 i mig i una caseta que hi havia material de guerra, i encara uns canons que tenien amagats entre unes bardisses. Però, eren vuit aparells nostres que contínuament els bombardejaven. És la manera d'acabar-ho aviat. No veieu que no saben on van!... Una vegada a Tardienta vàrem avançar sis quilòmetres i em vàrem recular deu, abandonant 60 ferits, i per postres, varen fer-nos desfilir pel poble amb la banda. Jo mateix, el dia de la meua fugida, no us penseu que marxés amb les mans al cap; a contrari, vaig endur-me'n 40 bales perforadores i granades de mà.

—...?

—A Osca, com important, hi ha El Coso i el castell Monte Aragón, que té una mina que arriba fins a la catedral.

—...?

—Moltes n'han fet! El que collia una proclama de les que llançaven el nostres avions ja no s'aixecava. Les ràdios les tenen totes. La gent que maten, esgarrifa. En una nit en varen matar-ne 60. I diàriament, 30, 20, 10, ots obrers. Ullimament, per no gastar tantes municions, els posaven tots en una rotllana i els tiraven una granada; així morien tots d'un cop. I directament al cementiri, on jo a la nit hi feia guàrdia. Haguéssiu vist, a la nit, enmig de les granades, els esquelets com ballaven!

Una altra vegada vàrem entrar a Tardienta, en una casa on hi vivien dos peons amb les seves famílies, i l'alfères Garzón va obligar-nos a endur-nos-en una màquina elèctrica de cosir i tot el parament de cuina i la roba que tenia la noia de la casa que havia de casar-se. «¡Para mi hija!», va dir l'estúpid alfères. I com aquest cas, molts d'altres...

—...?

—Cauran aviat. A Osca tot està fet malt bé, els telèfons, les vies de comunicació el camp d'aviació de Tardienta és nostre...

—...?

—N'hi molt d'espionatge; tant per un cantó com per l'altre. Els espies es col·loquen per es muntanyes i a la nit es fan senyals amb llums. Durruti, en les seves acampades, n'ha trobat a molts. Un pastor també va descobrir-ne tres. Un dia 130 homes, vàrem anar a posar la bandera monràquica en els quartels i al dia següent, un trimotor rebel, captat pels lleals, deixava anar una bomba de 200 quilos. El servei d'espionatge!...

—...?

—A nosaltres, els catalans, ens feien anar a les avançades. En el meu casc d'acer hi portava dibuixat un esquelet, i això els molestava perquè deien que portava mal auguri.

—...?

—L'aviació d'ells porta una bandera negra i blanca, molt brillant, i els nostres la republicana.

—...?

—Uii, moltes! La més bona era una paròdia d'un ofici que vàrem fer vestits de capellà i podia costar-nos la vida, si els del requeté ens veuen. I com emocionant el dia que vàrem presentar-nos a la columna Durruti i Pérez Farràs. Vam haver de fer senyals amb una tovallola i amb moltes precaucions poguérem entrar. Demaneu de petons, abraçades i estretes de mà!... El comble de l'alegria i de l'emoció! Jo mateix vaig deixar els meus utensilis personals i referent a això Durruti va dir-me: «No et preocupis home, en arribar a Osca tindràs de tot!».

Una altra anècdota, la del meu germà, que va allistar-se amb la columna del Vallès, de la qual jo ara també formo part, per venir-me a salvar. I quan jo arribava a Granollers amb uns dies de permís, ell marxava amb la columna granollerina.

—...?

—La premsa venia diàriament de Saragossa. I el dia que hi havia que'com que ells creien interessant ens donaven un periòdic a cada ú.

Finalment, fem una darrera pregunta. En la nostra tau'a ja son massa els que pregunten. La nostra intervui s'ha convertit en conversa de cafè i preferim marxar.

—...?

—Sí; sóc promès. Però en això de casar-me he de pensar-m'hi una mica.

Em despedeixo, doncs, desitjant-li força sort, ja que torna al front enrolat en la Columna del Vallès Oriental. Els altres encara continuen fent-li preguntes que ell no para de contestar, amb aquella bona fè tan granollerina.

JOAN VERNET

En la mort de García Lorca

Costa d'avenir-nos a la trista realitat que l'estre poètic de García Lorca hagi emudít per sempre, víctima del criminal feixisme. Costa de creure en la mort de l'autor de «Bodas de Sangre», de «Yerma», del «Romancero Gitano»... Per això en els diaris són recollides totes les noves que poden ésser una guspira d'esperança. I els admiradors del gran poeta ens hi aferrem amb el desig que la il·lusió pugui tornar-se realitat.

Nosaltres admirem García Lorca, autor de «Yerma». Treballàrem tot el que ens fou possible perquè el nostre públic hagués pogut aclamar l'obra cim del gran poeta i la seva intèrpret genial, Margarida Xirgu, però no ens fou possible realitzar el projecte.

Avui, per primera vegada el nostre públic podrà delectar-se amb la poesia de «Bodas de Sangre». I, coincidint, amb aquest esdeveniment teatral, tan esperat, publiquem, com humil homenatge d'admiració —i no voldríem que fos en memòria seva,— aquesta poesia de García Lorca. Es tracta del «Romancero Gitano», i per ella tan solament ens temem que a la fi sigui confirmada la trista nova del seu assassinat a Granada per la xusma incivil que li va dictar aquestes vibrants estrofes. Tant-de-bo, però, que la guspires d'esperança a la qual ens volem aferrar encara sigui claror diàfana d'una vida guanyada a la ferotgia de l'enemic.

Romance de la Guardia Civil Española

Los caballos negros son.
Las herraduras son negras.
Sobre las capas relucen
manchas de tinta y de cera.
Tienen, por eso no lloran,
de plomo las calaveras.
Con el alma de charol
vienen por la carretera.
Jorobados y nocturnos,
por donde animan ordenan
silencios de goma oscura
y miedos de fina arena.
Pasan, si quieren pasar,
y ocultan en la cabeza
una vaga astronomía
de pistolas inconcretas.

¡Oh, ciudad de los gitanos!
En las esquinas, banderas.
La luna y la calabaza
con las guindas en conserva.

¡Oh, ciudad de los gitanos!
¿Quién te vió y no te recuerda?
Ciudad de dolor y almizcle,
con las torres de canela.

Cuando llegaba la noche,
noche que noche nochera,
los gitanos en sus fraguas
fotjaban soles y flechas.
Un caballo malherido
llamaba a todas las puertas.
Gallos de vidrio cantaban

por Jerez de la Frontera.
El viento vuelve desnudo
la esquina de la sorpresa,
en la noche platinoche,
noche, que noche nochera.

La Virgen y San José
perdieron sus castañuelas,
y buscan a los gitanos
para ver si las encuentran.
La Virgen viene vestida
con un traje de alcaldesa
de papel de chocolate
con los collares de almendras.
San José mueve los brazos
bajo una capa de seda.
Detrás va Pedro Domecq
con tres sultanes de Persia.
La media luna soñaba
un éxtasis de cigüeña.
Estandartes y faroles
invaden las azoteas.
Por los espejos sollozan
bailarinas sin caderas.
Agua y sombra, sombra y agua
por Jerez de la Frontera.

¡Oh, ciudad de los gitanos!
En las esquinas, banderas.
Apaga tus verdes luces
que viene la benemérita.
¡Oh, ciudad de los gitanos!
¿Quién te vió y no te recuerda?
Dejadla lejos del mar
sin peines para sus crenchas.

Avanzan de dos en fondo
a la ciudad de la fiesta.
Un rumor de siemprevivas
invade las cartucheras.
Avanzan de dos en fondo.
Doble nocturno de tela.
El cielo, se les antoja,
una vitrina de espuelas.
La ciudad, libre de miedo,
multiplicaba sus puertas.

Cuarenta guardias civiles
entran a saco por ellas.
Los relojes se pararon,
y el coñac de las botellas
se disfrizó de noviembre
para no infundir sospechas.
Un vuelo de gritos largos
se levantó en las veletas.
Los sables cortan las brisas
que los cascos atropellan.
Por las calles de penumbra
huyen las gitanas viejas
con los caballos dormidos
y las onzas de moneda.
Por las calles empinadas
suben las capas siniestras,
dejando detrás fugaces
remolinos de tijeras.

En el portal de Belén
los gitanos se congregan.
San José, lleno de heridas,
amortaja a una doncella.
Tercos fusiles agudos
por toda la noche suenan.
La Virgen cura a los niños
con salivilla de estrella.
Pero la Guardia civil
avanza sembrando hogueras,
donde joven y desnuda
la imaginación se quema.
Rosa la de los Camborios
gime sentada en su puerta
con sus dos pechos cortados
puestos en una bandeja.
Y otras muchachas corrian
perseguidas por sus trenzas,
en un aire donde estallan
rosas de pólvora negra.
Cuando todos los tejados
eran surcos en la tierra,
el alba meció sus hombros
en largo perfil de piedra.

¡Oh, ciudad de los gitanos!
La Guardia civil se aleja
por un túnel de silencio
mientras las llamas te cercan.

¡Oh, ciudad de los gitanos!
¿Quién te vió y no te recuerda?
Que te busquen en mi frente.
Juego de luna y arena.

(Del Romancero Gitano)

Sempre les darreres novetats?..

femina

Anselm Clavé, 36

Telèfon 288

Sempre les darreres novetats?..

femina

Anselm Clavé, 36

Telèfon 288

NOTICIARI

Els nostres companys Iglésias i Garrell han tornat del front

Dissabte, dia 19, a les nou del vespre, varen arribar a la nostra ciutat, procedents del front d'Aragó, els nostres companys Amador Garrell i Pere Iglésias. Degut a l'hora de la seva arribada ja estava tancada la nostra edició i, per tant, no ens fou possible de publicar cap impressió de llur estada a Vicién.

Els nostres companys han tornat molt ben impressionats de l'organització i del racte que reber: els nostres braus milicians.

Malalt operat

Ha estat operat d'hèrnia, a la Policlínica del Vallès, el jove bon amic nostre Marian Bufla, trompeta de l'orquestra Pla-Pey.

L'operació fou feliçment feta pel doctor Julià, i ens plau de dir que el malalt segueix millorant en l'estat de la seva salut.

—També ha estat operat d'hèrnia el jove xofer de la casa Baulenas, Ramon Gros.

Ambdues operacions han estat feliçment realitzades pel Doctor Julià.

No dubti; aquesta és la sastreria que li interessa

SASTRERIA MODEL

Dr. Robert, 50 : GRANOLLERS : Telèfon 289

Prometatges

Ha estat demanada la mà de la simpàtica conveïna nostra, Maria Jordana i Antigas, pel jove bon amic i conegut pianista, Miquel Torrent i Planas.

—Pel jove Isidre Rovira, destacat element del Granollers S. C., ha estat demanada la mà de la gentil Maria Garrell i Alsina, neboda del nostre company director de LA GRALLA.

—També ha estat demanada en prometatge la gentil Anna Mata pel jove Josep Pérez.

Felicitats als nous promesos.

SASTRERIA MODEL

Sempre les darreres novetats.

Dr. Robert, ; 50 GRANOLLERS : Telèfon 268

Miting

Per al proper diumenge, dia 4 d'octubre, és anunciat, a la Casa del Poble, un míting per a tractar de la sindicació de les llevadores i de la creació d'una clínica pro-maternitat.

Reunió

Dimarts vinent, dia 29, s'efectuarà una reunió a la Casa del Poble, convocada pels estudiants locals.

Casament

El passat dia 20 va contraure matrimoni el jove forner Abelard Vidal i Berenguer amb la gentil conveïna nostra Josepa Leonart i Amorós.

Desitgem tota mena de felicitats al novell matrimoni.

Xofer mig mecànic s'ofereix per a conduir cotxe

Raó a la Impremta de LA GRALLA.

Festival

Divendres nit es celebrà, a la plaça de Guimerà, un festival a profit de les milícies, organitzat per l'Orfèd Granollerí, i societats L'Harmonia i Amics de la Unió.

Les masses corals de les tres societats, varen cantar La Internacional, Som catalans! i Els Segadors.

Finalment la cobla Pla-Pey va executar un nodrit programa de sardanes, i fou sortejada una toia.

Aquesta festa va veure's concorreguda per una gran gentada.

SASTRERIA MODEL

Presenta les darreres novetats

Dr. Robert, 50 : GRANOLLERS : Telèfon 268

El mercat de dijous passat

En el mercat celebrat dijous, dia 3, regiren els següents preus:

Biat	a	29'40ptes	60 Kgs
Arròs	a	70'—	> 100 >
Pèsols	a	45'—	> 100 >
Faves	a	45'—	> 100 >
Favons	a	54'—	> 100 >
Veces	a	54'—	> 100 >
Herps	a	40'—	> 100 >
Ordi	a	18'—	> 70 litres
Civada	a	15'—	> 70 >
Moresc país	a	25'—	> 70 >
Mongetes ganxet	a	75'—	> 70 >
> paretanes	a	50'—	> 70 >
Cigrons	a	55'—	> 70 >
Garrofes	a	8'—	> 40 Kgs
Polpes	a	14'—	> 40 >
Alfals	a	8'—	> 40 >
Palla	a	3'—	> 40 >
Guano	a	18'—	> 70 >
Patates del bufè país	a	28'—	> 100 >
> ingleses	a	24'—	> 100 >
Ametlla llargueta	a	90'—	> 100 >
> comuna	a	70'—	> 100 >
Pinyons	a	36'—	> 100 >
Nous	a	125'—	> 100 >
Avellana negreta	a	50'—	> 40 >
> nova	a	45'—	> 40 >
Gallines	de	18'— a 22'—	> parell
Pollastres	de	12'— a 20'—	> >
Anecs	de	14'— a 22'—	> >
Oques	de	18'— a 22'—	> >
Conills	de	5'— a 6'—	> un
Ous	5'— a 5'25	>	dotzena
Porcs grassos	a	3'30	> 1 Kgs
Vedelles	de	3'75	> >
Vaques	de	2'40 a 2'50	> >
Bestiar boví recría	de	2'40 a 3'50	> unitat
Mamellons	de	45'— a 75'—	> >
Cabrits (pes viu)		3'75	> >

La recaptació d'arbitris municipals pujà a 977'10 pessetes.

DEPURATIU SEMIS

CURA RADICALMENT TOTA ENFERMETAT DE LA PELL

Grans, herpes, eccemes, psoriasis, picor, desapareixen ràpidament davant l'acció enèrgica d'aquest depuratiu

DISPOSITARI A GRANOLLERS : FARMACIA GASSET

Una exposició a la Casa del Poble

Avui, diumenge, a la tarda, serà inaugurada, a la Casa del Poble (ex-Casino de Granollers), una exposició de pintures, dibuixos, escultures i ceràmica, que diversos artistes de la comarca, efectes a la U. G. T., han fet donació a profit de la subscripció oberta per a les víctimes de la lluita amb el feixisme.

L'exposició durarà quinze dies, i el dia 11, a les 5 de la tarda, es farà el sorteig de les obres entre els posseïdors de billets. Aquests seran venuts al preu d'una peseta.

A aquesta exposició benèfica hi han contribuït els artistes Francesc Vernet, Vicenç Albarranch, M. Gispert, Francesc Lloveras, Manolo Hugué, Francesc Serra, J. Taulats, Antoni Cumella, J. Canals, Felicitat Miyares, Vicenç Casals, J. Icart, Joan Cuch, M. Montagut. S'esperen encara obres d'altres autors.

Malalt

Es troba allit, des de fa alguns dies, el nostre company Amador Garrell, a qui la dolència que sofreix, no li permeté quedar-se més dies al front d'Osca on havia marxat per tal d'informar els nostres llegidors.

Desitgem el seu prompte restabliment.

Un vestit perfecte i garantit?

Solament el pot trobar a la

SASTRERIA MODEL

Dr. Robert, 50 : GRANOLLERS : Telèfon 268

Francesc Serra

El nostre volgut amic i col·laborador Francesc Serra, des de fa alguns dies s'ha reintegrat a les seves habituals tasques artístiques, interrompudes d'ençà de l'esclat del moviment que commou tot Espanya.

Trasllat

El sindicat de professions liberals (C. N. T.) i els de la F. E. T. E. (U. G. T.), tindran el seu local a la plaça Guimerà, en el que abans havia estat de Lliga Catalana.

SASTRERIA MODEL

Visiteu els nostres aparadors

Dr. Robert, 50 : GRANOLLERS : Telèfon 268

Festival

Organitzat pel Quadre Escènic de La Unió Liberal i amb la col·laboració del Sindicat Unic d'Espectacles, es celebrarà, el proper dia 4, a la nit, un festival pro-milícies en el Majestic.

El programa del festival és variat de debò.

Hi prendran part els chors Amics de la Unió i La Harmonia i l'Orfèd Granollerí, que entre altres composicions donaran a conèixer el nou himne original d'Andreu Fusté amb música de Marian Bataller, «Endavant!» Finalment, el Quadre Escènic de La Unió Liberal representarà el formós drama en tres actes, de Santiago Russinyol «L'hèroe».

Amenitzarà la vetllada una orquestra de 25 profesors del Sindicat Unic d'Espectacles, que executarà conjuntament amb les masses corals els himnes: La Marsellesa i La Internacional.

Llibreria Carbó

Enquadernacions :: Objectes escolars

Carrer de Clavé, 44 - Telèfon 229

Salutació

Hem tingut gust de saludar el brau milicià al·lèrgic d'aviació, el nostre amic el popular dibuixant Joan Margenat qui ha hagut de retornar del front de guerra degut al seu estat delicat de salut.

Una lletra

Frederic Lloveras, l'excel·lent dibuixant, ens ha escrit des de Sàstago, on es troba allistat amb la columna d'Estat Català que opera a aquella part d'Aragó contra la fúria feixista.

Ens ha demanat que des de LA GRALLA, saludem els seus amics de nostra ciutat.

Una errada

En la nostra darrera edició, en donar compte de la mort del conegut industrial cansalader Emili Nogueras, aquest nom va aparèixer canviat pel de Josep.

L'atribulada família i els nostres llegidors ja hauran subsanat l'errada involuntària.

Cristófor Masó

Ha mort, a avançada edat, el conegut industrial sasire i volgut amic, Cristófor Masó persona molt coneguda i estimada a la nostra ciutat.

Reiterem als seus familiars, i en especial als seus fills, el testimoni de la nostra condolença pel dolor que els afligeix.

Locals escoles

S'estan ultimant les obres per a l'obertura dels grups escolars. El Grup n.º 1, que perteneixia a les ex-germanes Josefines, tindrà de 16 a 17 aules; el grup n.º 2, tindrà una capacitat per a 10 aules; a les escoles Pereanton es fan obres per a poder-hi fer dues aules més de les que actualment hi ha.

De moment no podem dir encara la data d'obertura de curs, però creiem, per a satisfacció dels alumnes i familiars, que serà molt prompte.

Contra els acaparadors

Sabem que el Comitè de Proveïments ha pres mesures rigoroses per tal de privar que elements de fora de Granollers i desaprensus de nostra ciutat acaparin amb excès els productes necessaris per a la manutenció del poble.

Pels milicians que son al front

Dimecres passat, a la matinada, havia de sortir de nostra ciutat un camió vers el front amb utensilis i robes d'abric per als nostres milicians que lluiten a Aragó, però degut als molts oferiments dels ciutadans tots de Granollers que generosament oferiren impermeables, abrics i robes interiors d'hivern pels minyons d'aquí i per la població civil d'aquells poblets afectats per la guerra, varen haver de marxar fins a tres camions per tal de poder-hi inquirir tots els objectes oferts pels generosos donants.

Donatiu a la Creu Vermella

La Comissió del Barri de Can Gili ha fet entrega al Comitè local de la Creu Vermella de la quantitat de 377'10 pessetes, que tenia recollida per a celebrar la festa dita dels Sants Metges.

Donatiu important

Ens cal fer constar que la casa Codina farà donatiu, per mentre durí la guerra, de 100 calçotets setmanals.

Barberies socialitzades

Des de dimarts d'aquesta setmana les barberies de Granollers i Les Fraqueses treballen en col·lectivitat.

Interinament es munta les sis barberies en les que és acordat centralitzar els treballs, el servei al públic és prestat en calorze de les barberies que hi havia en l'actualitat.

El preu d'afeitar s'ha fixat a 60 cèntims i l'horari és el mateix que ja regia.

Les perruqueries per a dones, per ara, no són compreses en el treball col·lectiu.

Sindicat de professors liberals

Els que prestem llurs serveis en Centres d'Ensenyança, com administratius o subalterns i que desitgin ingressar a la Secció, són pregats de passar per aquest Sindicat, dirigir-se a Passeig de Pi i Margall, 35 (abans Passeig de Gràcia), a Barcelona, de 5 a 7 de la tarda.

Noticiari de l'Hospital Asil

Durant la present setmana han estat assistits al dispensari de l'Hospital i Asil els següents ferits:

Josep Barbany, fractura monyó esquerra; Miquel Comes, fractura de cúbit i radi de l'avant braç dret; Genís Martínez, fractura faladge dit gros del peu esquerra, Josep Gómez Durán, milicià, exema a la cama dreta; Pere Sala, ferida contusa a la barba.

— Per mitjà d'un excel·lent aparell de Sol d'altura, recentment adquirit, han estat donades sessions a diversos malalts i ferits.

— Segueix millorant notablement el milicià Andreu Teis Bassa, ferit greument al braç en el front d'Osca. Promptament li serà practicada una intervenció quirúrgica a l'objecte d'obtenir el perfecte funcionament de tots els dits.

— Ràpidament millora en Genís Serra i Borrell, obrer del ram de la construcció, qui en caure d'una bastida, va fracturar-se la cuixa dreta.

— Es troba ja restablert en Francesc Fitó i Costa, el qual havia ingressat en molt greu estat a causa d'un accident de bicicleta.

ESPECTACLES

MAJESTIC

«Electra»

Dimenge reveiérem «Electra» al Majestic. Aquesta «Electra» és la de Pèrez Galdós i ens recorda els anys de la nostra primera joventut a Barcelona. Quins avatços va promoure aquesta obra! El públic del 1900, més avesat al teatre simbòlic, va entendre clarament tot l'abast que l'autor donava a la seva obra.

«Electra» era la Llibertat; Pantoja la reacció, el jesuïtisme. Ja llavors s'incubava en el poble aquest daltabaix de tantes coses que semblaven incommovibles.

Pèrez Galdós, en la seva obra, va fins al final del seu propòsit. La llei, que és la veu del poble, que és la veu de Déu, venç la força i l'astúcia i la traïdoria. No s'esdevé com amb «La Garra» de Linares Rivas, que els protagonistes són vençuts tantost la lluita s'inicia.

«Electra», avui ens ha semblat, com ahir, una gran obra. El verb florit del gran novel·lista, té matitzacions i accents sublimes que desconeixen els autors de les comèdies blanques d'avui. No és estrany que a molts espectadors els passessin per alt. I tampoc no estranyem que molta gent de la crítica menyspreués aquesta obra. El jesuïtisme, per a molts era tabú. El *nali me tangere* no era exclusiu de les Illes Filipines i era també la consigna a la qual molts eren obedients.

Antònia Herrero, va interpretar molt a la seva manera, però molt bé, l'heroïna de Galdós. Hem de repetir que és una senyora actriu.

La resta de la companyia, discrets i encara.

AGEA

Partits per a avui

Són anunciats per a avui al Majestic, els films «El último vals de Chopin» i «La llama eterna» i encara un reportatge d'actualitat molt interessant: «Moviment revolucionari núm. 1» i dues pel·lícules de dibuixos en color.

A les deu de la nit, la companyia de comèdies d'Emili C. Espinosa, de la qual formen part les actrius Maria Gómez i Ena Sedeño, representarà, en homenatge al insigne poeta del poble Frederic Garcia Lorca assassinat fa poc a Granada, la seva obra «Bodas de Sangre».

Remarquem que en la sessió de dijous a la nit, l'orquestra del Sindicat, composta de 32 professors, va executar admirablement les Danses d'«El Príncipe Igor» sots la batuta del mestre Josep M.ª Ruera, que es varen haver de repetir els últims fragments de l'obra.

PRINCIPAL CINEMA

En aquest local és anunciat també un programa interessant de cinema d'Ernst Lubitsch, el genial director. Dos films de represa, però que no cansen mai de veure: «Remordimiento» per Lionel Barrymore, Phillips Holmes i Nancy Carroll i «Si yo tuviera un millón».

FUTBOL

Partits amistosos

1. Granollers - Espanyol, 7

L'Espanyol es revenja de la derrota de Can Ràbia

Diuenge, acabat el partit Granollers Espanyol, el marcador assenyalava, amb números nets i vistosos, «7 a 1» favorable a l'Espanyol.

Això, en altre temps no tindria cap significació i tansols mereixeria el comentari de *el resultat s'ajusta a la diferència de vàlua entre un i altre equip*; però en aquests moments, quan el Granollers figura a la Primera Categoria catalana i sols fa quinze dies que guanyava merescudament a l'onze espanyolista en el seu propi terreny, és doblement de doldre que a casa i segurament en el darrer partit amistós que s'haurà jugat abans de començar el campionat, es faci el ridícul d'una tal manera, no pel que significa la crescuda derrota, sinó per la forma en que aquesta es produí, perquè no és cap vergonya ésser vençut quan el contrari és superior i se li oposa la resistència, que vol dir, les facultats que un posseeix, però sí que és denigrant que la derrota sobrevingui perquè l'actuació del vençut no correspon a les seves facultats ni a les seves possibilitats.

Això és el que va ocórrer diuenge passat en el partit Granollers - Espanyol, en el qual el nostre representant fou aixafat d'una manera neta i contundent per aquell que feia quinze dies havia sucumbit en el propi seu terreny, amb la sola i única diferència que en el camp de

Granja Ninà

ESTABLERTA A LLERONA

LLET DE VACA

Producció de Propietat

Puresa garantida

Es rep dues vegades al dia

SERVEI A DOMICILI EN AMPOLLES

Despatx a GRANOLLERS

120 Prim, 120

LLET A DOMICILI A

60 CENTIMS LITRE

Aparells i Productes de FOTOGRAFIA

DEL·LICULES

Plaques i Paper

GEVAERT

Unic Representant
= a Granollers =

JOSEP MARIMON

:: FARMÀCIA :: DROGUERIA ::

Dr. Rober, 12 i 12 bis. - Telèfon 172

Can Ràbia, tots els granollerins van jugar amb gran entusiasme i amb ganes de guanyar, i en canvi, a casa nostra i davant del seu públic, s'ho van agafar tant a la fresca, que, naturalment, l'Espanyol va fer el que va voler, donant la impressió, durant l'encontre, que solament hi havia un equip en el terreny de joc.

Ja ho hem dit abans i no cal que ho repetim i que allarguem el comentari que podríem deixar-lo acabat en aquestes breus paraules i «el partit va ésser una vergonya per al Granollers».

Però encara volem fer una pregunta final. Amb quin interès i moral poden esperar el pròxim campionat els socis i aficionats granollerins?

L'Espanyol, en el primer temps va lograr quatre gols, entrats per Quesada, Dàvila (dos) i Chas.

En el segon temps, Dàvila, Chas i Quesada augmentaren el resultat fins a set gols i Costa aconseguí l'únic gol per a l'equip local.

Equips:

Espanyol: Martorell, Pardo, Pérez, Espada, Solé, Manolín, Prat, Quesada, Chas, Dàvila i Bosch.

Granollers: Casanovas, Peiró, Saló, Vila, Rovira, Cifuentes, Saurina, Costa, Rocasolano, Rubies i Guix.

Arbitrà Maroto, força regular.

En el segon temps s'efectuaren alguns canvis en els dos equips. Nogués i Flaquer substituïren a Casanovas i Rubies. Els aficionats es preguntaven on eren Zamora i Sanz.

La lliçó del diuenge passat és de creure que serà profitosa i tinguda en compte pels que dirigeixen els destins local del club.

Els últims models en vestits d'esport?

SASTRERIA MODEL

Dr. Robert, 30 : GRANOLLERS : Telèfon 286

Servós, 2 : Montgat, 1

Abans del partit Granollers - Espanyol jugaren els equips Montgat C. E. i Penya Servós.

Fou un partit interessant i ben jugat per ambdós equips, acabant amb el resultat de 2 a 1 a favor dels granollerins. Els gols foren marcats per Codina i Torres.

L'equip guanyador estava format per: Torruella, Hernández, Camps, Viaplana (P.), Torres, Tura, Blas, Gelpí, Codina, Alsina i Canal.

Partits per a avui

Granollers-Selecció

Aquesta tarda en el camp local jugaran el primer equip del Granollers i una selecció formada per jugadors locals i altres que fins ara han figurat en clubs d'altres regions.

Entre aquests darrers figuren Miró, Oro, Ribas, etc.

Abans d'aquest encontre, jugarà l'Infantil del Granollers i el segon equip de la Penya Servós.

Castellar Penya Servós

També aquesta tarda el primer equip de la Penya Servós jugarà amistosament a Castellar contra el primer equip d'aquella població.

Campionat de Catalunya

Definitivament sembla que el campionat català de la Primera Categoria, es començarà el 4 d'Octubre.

Si és així, diuenge vinent rebrem la visita del Badalona, que deurà venir disposat a repetir la victòria fa poc temps aconseguida a casa nostra.

JOFRA

GRAFIQUES UNIFICADES: GRANOLLERS

DUES CASES PER A VENDRE

amb pis, cinquanta metres d'eixida i terrat de sis me-
:: tres quadrats ::

CARRER CORRÓ, 65 GRANOLLERS

Raó: Casa Morera, de Llerona

(LES FRANQUESES)

RECORDEU SEMPRE
AQUESTS TRES PRODUCTES

Orange
CRUSH

Cervesa
D A M M

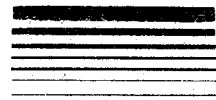
Gasoses
CLOTET

i penseu que són d'im-
millorable qualitat.

Pi i Margall, 20: Tel. 74
GRANOLLERS

Quan aneu a
PUIGCERDÀ
instaleu-vos a l'

Hotel

RITA

Obert tot l'any
Completament reformat
HI HA ASCENSOR
CALEFACCIÓ CENTRAL
Llibertat, 38 : Telèl. 29

QUINZENA BLANCA

femina

Clavé, 36 : Telèfon 268

**destil·leries
montañà**

alcohols
anisats
licors
V I N S

granollers

E S P E C I A L I T A T
Anís La Perla del Vallès

Carrer Joan Montañà, 72
TELEFON 53

Sucursal a MATARÓ

POLICLINICA DEL VALLES S. A.

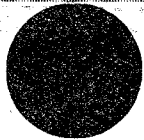
Sans, 28-30 : Telèf. 222

GRANOLLERS

CLINICA
I CONSULTORIS D'ESPECIALITATS

SECCIO de PREVISIO

Servei de dentista (extrac-
cions i cures dentàries)
en el consultori particu-
lar dels facultatius locals

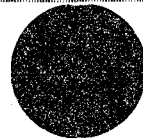
PERSONAL FACULTATIU

Hores visita dijous:

- Dr. R. Julià i Bonet**
Cirurgia general Matí, de 12 a 1
- Dr. J.M. Raméntol i Rifà**
Aparell digestiu Tarda, de 5 a 7
- Dr. G. Soler i Coromina**
Ulls i graduació de la vista Matí, de 9 a 1
- D. J. Mas i Collellmir**
Malalties de la infància Matí, de 10 a 1
- Dr. F. Serrallach i Julià**
Malalties genito-urinàries Tarda, de 3 a 5
- Dr. M. Garriga i Roca**
Parts i malalties de la dona Matí, de 10 a 1
- Dr. Ll. Noves i Ubach**
Goia, Nas i Orelles Matí, de 12 a 2
- Dr. F. Montañà i Guasch**
Pell, Sang i Càncer Matí, de 8 a 10
- Dr. S. Raméntol i Rifà**
Raigs X Tarda, de 5 a 7
- Dr. Ll. Rodés i Areñas**
Aparell respiratori Matí, de 12 a 2
- Dr. F. Merino i Pampin**
Laboratori

METGES ASSISTENTS:

- Dr. A. Canal i Comas**
- Dr. B. Sellés i Baró**
- Dr. B. Morgades i Novell**
- Dr. J. Grau i Puig**

SABONS BARANGÉ

COCO BLANC
OLIVA EXTRA

BLOCS DE 1/2 QUILO
JABALI

DONEN LA SATISFACCIÓ D'UN RENTAT PERFECTE

LIBEL

PER A RENTAR ROBES FINES. SEDES, LLANES, SEDA ARTIFICIAL

ADOBS QUIMICS I ORGANICS

Francesc Bofill

GRANOLLERS

Magatzem: Josep Umbert, 41 (carretera de La Roca)
Despatx: Carrer del Doctor Robert, 6 : Telèfon 47 Rí 47 X

Joleria i Rellogeria :: Objectes per a regal

Casa Rodoreda

ASSORTIT EN COPES D'ESPORT
per a la present temporada, a preus limitadíssims

Clave. 38 : CASA RODOREDA : Granollers

BANC VITALICI D'ESPANYA
COMPANIA ANONIMA D'ASSEGURANCES

Vida : Rendes vitalícies : Dots : Transports Marítims i Terrestres

DELEGACIÓ AL VALLÈS
PLAÇA GUIMERA, 6 : M. ANGLÈS VILELLA : GRANOLLERS

J. PIERA I CAPARR

Malalties de la Pell i de la Sang

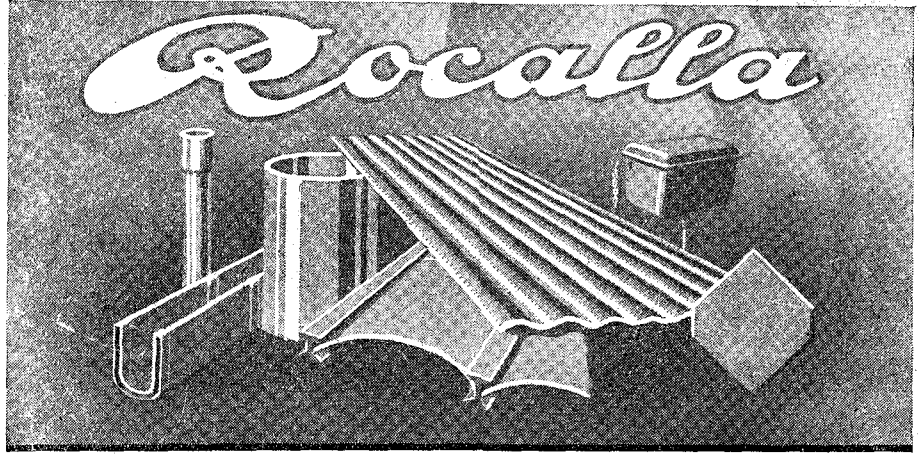
Ex-Intern de la Clínica de Dermatologia de l'Hospital Clínic.

VISITA TOTS ELS DIES DE 4 a 6 TARDA

Consell de Cent, 325 - pral. 2.^a
BARCELONA

VISITA ELS DIJOUS DE 9 a 11 DEL MATÍ

Carrer Sant Roc, 10 - primer
GRANOLLERS

ROCALLA S.A. CANUDA · 2 · BARCELONA ·

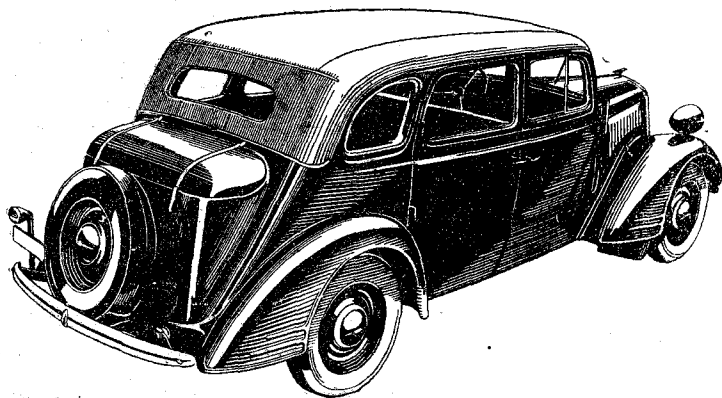
Venda a Granollers: **JOAN MAURI** : Prim, 108 - Telèfon 137

ATENCIÓ!

APROVEITEU

Les delícies
de l'**ESTIU**

Adquiriu un **4^{OPÉL}6** per 6.775 ptes.

CHEVROLET 1936

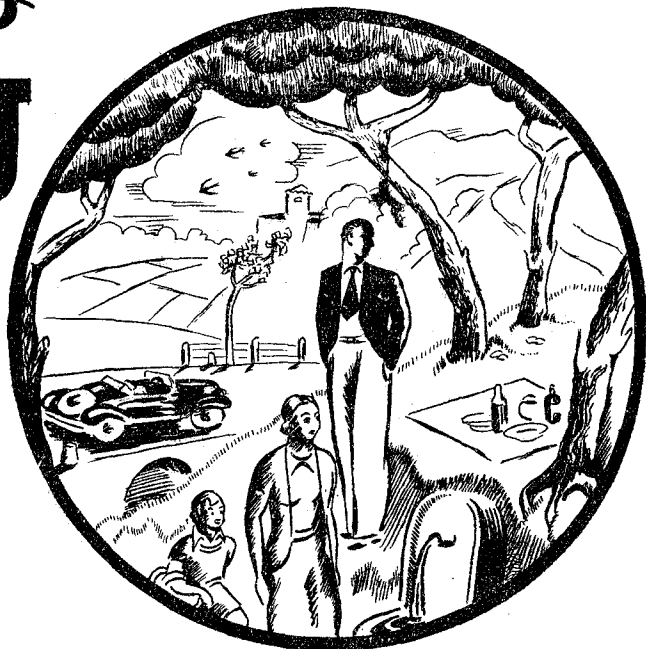
Pont flotant - Més capacitat de càrrega - Més bon motor - Més bons frens

Garatge Baulenas

EL MES IMPORTANT

Reparacions mecàniques i elèctriques - Servei complet de l'Automòbil

Prim, 174 - **GRANOLLERS** - Telèfon 86

SERVEI DE DIA I DE NIT